

БИОТЕН КРАЈУЈЕВЦА

Месечни извештај о стању животној средини у граду Крајугевцу

Година 3.

Број 26

април 2012.

AARHUSKG
ARHUS CENTAR KRAGUJEVAC

udruženje građana
Stakleno Zvono
ekološki e-magazin

**ИЗВЕШТАЈ
О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ
април 2012.**

Крагујевац у априлу

5 АЕРОЗАГАЂЕЊЕ
НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
у априлу 2012. године

10 ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ
КОМУНАЛНЕ БУКЕ
за април 2012. године

14 АЕРОПАЛИНОЛОШКИ ИЗВЕШТАЈ
за град Крагујевац
април 2012. године

16 Конкурс за еколошке пројекте
града Крагујевац 2012.

18 Трибине
Волонтерског центра у Крагујевцу

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у априлу 2012. године

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У априлу 2012. године концентрације сумпор диоксида праћене су на пет, формалдехида на четири мерна места, чађи и азот диоксида на (5+4) мерна места, а бензена на једном мерном месту.

СУМПОР ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида месеца нису биле изнад законом дозвољених $GVI\ 125\ \mu\text{g}/\text{m}^3$. Максимална измерена вредност била је $14\ \mu\text{g}/\text{m}^3$, мерно место "Чистоћа" 25.04.2012. и "Споменик штафети", 03.04.2012.

АЗОТ ДИОКСИД

У току овог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида (мерено на пет мерних места) нису биле изнад дозвољених $GVI\ 85\ \mu\text{g}/\text{m}^3$. Максимално измерена вредност била је $80\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ 19.04.2012., на мерном месту "Споменик штафети", док је граница толеранције $40\ \mu\text{g}/\text{m}^3$.

ЧАЂ

У току овог месеца, 24 часовне вредности чађи биле су изнад законом дозвољених $GVI\ 50\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ у трајању од једног дана на мерном месту ЈКП "Чистоћа". Максимално измерена вредност била је $20\ \mu\text{g}/\text{m}^3$ 03.04.2012., на мерном месту центар града "Споменик штафети", док је граница толеранције $25\ \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Резултати испитивања концентрација SO_2 , чађи, NO_2
(основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току априла 2012. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Чистоћа	10	13	26	14	16	60			
Споменик Штафета	9	14	42	14	20	80			
Илићево	7	11	26	10	14	36			
О.Ш. „Мирко Јовановић“	9	12	22	12	16	36			
Пивара – парк	7	11	20	10	14	48			
* ГВИ (гранична вредност имисије)									
Г В И	за SO_2 за 24 часа						125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за SO_2 за годину дана						50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана						50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за NO_2 за 24 часа						85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

Измерене вредности укупних таложних материја у марту нису прекорачиле ГВИ од **450 mg/m²/дан**. Максимална вредност измерена је на мерном месту улица Железничка станица од **625,67 mg/m²/дан**, а затим на мерном месту улица Саве Ковачевића од **571,42 mg/m²/дан**. Измерене вредности биле су изнад ГВИ вредности од **450,00 mg/m²/дан**.

Средња месечна вредност имисије укупних таложних материја износила је у априлу **415 mg/m²/дан** и није била изнад дозвољене вредности од **300 mg/m²/дан**.

Резултати испитивања концентрација укупних таложних материја на подручју града Крагујевца у току априла 2012. године

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
Ул. Саве Ковачевића	571,41	490,16	81,26
Железн. станица "Диорк"	625,67	358,58	267,10
О.Ш. "Вук Караџић"	409,55	312,83	96,72
Илићево – дечје обданиште	222,54	195,80	26,74
Станово - Циглана	374,53	268,24	106,29
Пивара код парка	362,24	299,07	63,17
Чистоћа Илићево	427,54	86,18	341,36
О.Ш. "Милутин и Драгиња Тодоровић"	328,59	183,12	145,47
УКУПНО	3322	2194	1128
Средња вредност	415	274	141

МДК за укупне таложне материје 450 mg / m² / дан

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка и кадмијума) из седиментатора мерене су на четири мерна места и у априлу су биле испод ГВИ вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментатора на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току априла 2012. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК
ГВИ	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан
Ул. Саве Ковачевића	1,00	0,18	9,33
Железничка станица «Диорк»	1,51	0,14	11,26
Станово- Циглана	1,00	0,25	6,33
Пивара код парка	1,45	0,10	1,23
УКУПНО	4,96	0,67	28,15
Средња вредност	1,24	0,16	7,03

ТЕШКИ МЕТАЛИ у суспендованим честицама

Концентрације тешких метала (олова, цинка, кадмијума) у суспендованим честицама у априлу 2012. године, мерене су на четири мерна места на раскрсницама у трајању од седам дана месечно. Измерене концентрације праћених тешких метала нису биле изнад толерантне вредности на праћеним локацијама.

Тешки метали у суспендованим честицама, за април 2012. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО			КАДМИЈУМ			ЦИНК		
	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Споменик Штафета	<0,03	<0,03		<0,003	<0,003		0,032	0,054	
Аутобуска станица	<0,03	<0,03		<0,003	<0,003		0,076	0,091	
Средња медицинска школа	<0,03	<0,03		<0,003	<0,003		0,047	0,067	
Мала вага	<0,03	<0,03		<0,003	<0,003		0,065	0,096	

АЗОТ ДИОКСИД, ЧАЋ, ОЛОВО И БЕНЗЕН,
– имисиона мерења пореклом из саобраћаја

У априлу 2012. године на раскрсницама: у центру, код медицинске школе, на малој ваги и код аутобуске станице мерене су концентрације горе наведених аерополутанаса.

1. Концентрација бензена мерена у центру града у трајању од седам дана била је изнад законом дозвољених норми. Дозвољена гранична вредност имисије за бензен је $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$, граница толеранције 3, а измерене су вредности до $1,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (25.04.) на мерном месту центар града, "споменик штафети".

2. Концентрације чађи нису биле изнад законских норми. Дозвољена гранична вредност имисије за чађ је $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а измерене су вредности до $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (19.04.2012.).

4. Концентрације азот диоксида на раскрсницама (четири мерна места) биле су испод законских норми. Толерантна вредност имисије за азот диоксид је $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$, граница толеранције $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а измерена је максимална вредност на мерном месту раскрсница "Аутобуска станица" и "Споменик штафети" од $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (19.04.2012.). На сва четири мерна места измерене вредности азотових оксида биле су изнад границе толеранције $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Имисија органских и неорганских материја пореклом од саобраћаја
за април 2012. године

ЛОКАЦИЈА	ПРИЗЕМНИ ОЗОН			БЕНЗЕН			АЗОТДИОКСИД			ЧАЋ		
	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Бр. дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
ГВИ	$120 \mu\text{g}/\text{m}^3$			$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$			$85 \mu\text{g}/\text{m}^3$			$50 \mu\text{g}/\text{m}^3$		
Споменик штафета				0,44	1,1		42	80		14	20	
Аутобуска станица							52	80		42	50	
Средња медицинска школа							22	47		31	36	
Мала вага							32	66		37	49	

ЗАКЉУЧАК

У априлу 2012. године у Крагујевцу регистровано је прекорачење дозвољених вредности праћених аерополутанаса.

На два мерна места измерене су више од дозвољених вредности за укупне таложне материје.

Измерене су више вредности од толерантне вредности везано за азотове оксиде на свим мерним местима, као и на свим праћеним раскрсницама.

Измерене су више вредности од толерантне вредности за чађ на свим мерним местима.

Измерене вредности праћених аерополутанаса последица су саобраћаја.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно праће и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно праће).

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова).

Смањити фреквентност саобраћаја у градском језгру тако што ће се забранити саобраћај за тешке камионе.

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за април 2012. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у априлу 2012. године спроведено је у Крагујевцу дана 25.04. и 26.04.2012. године на задатом мерном месту, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ.

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл. гласник РС", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Закон о заштити од буке у животној средини ("Сл. гласник РС", бр. 36/09).

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

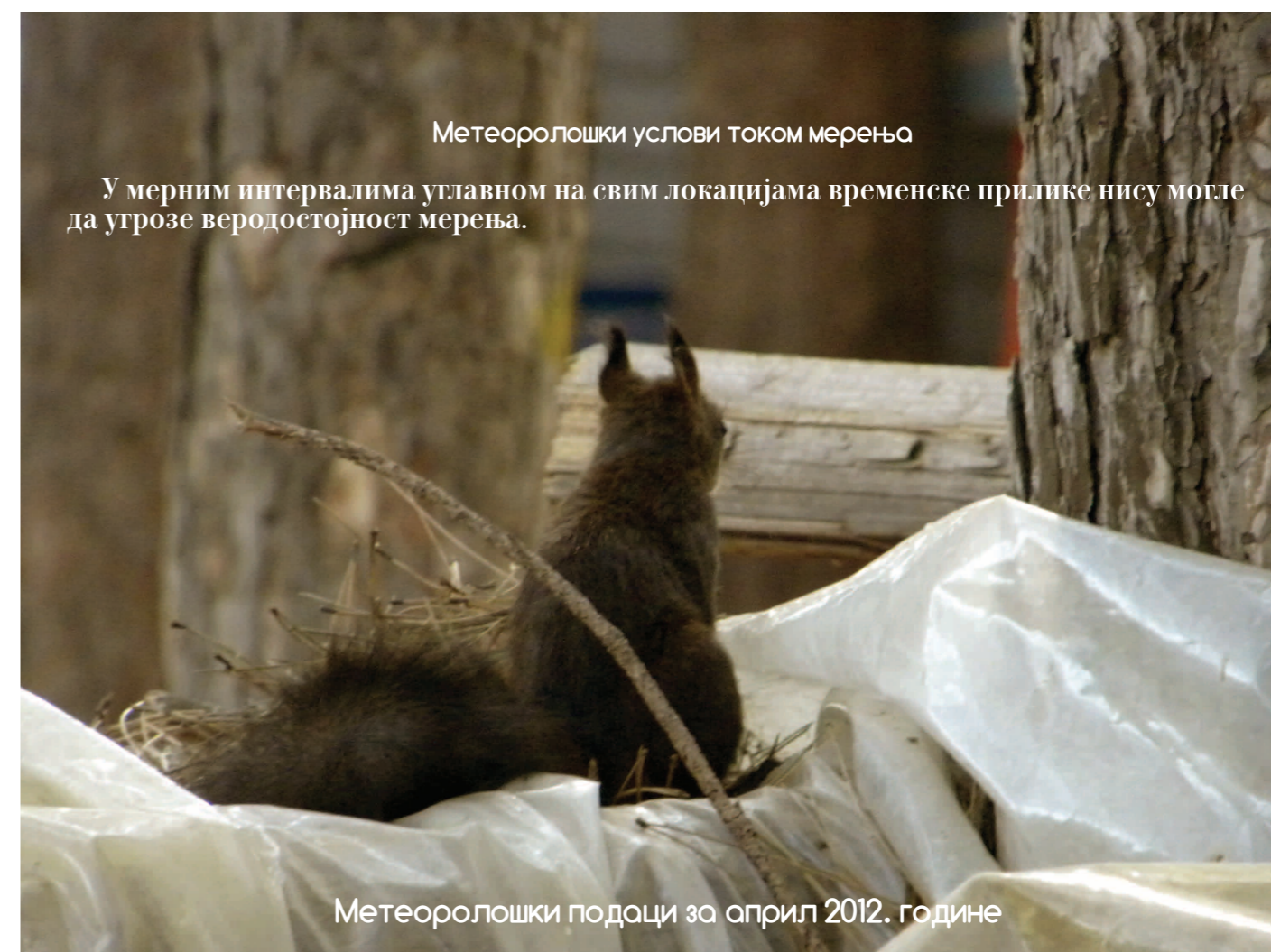
Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NOR-SONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2m до 1,5m од површине терена, на удаљености најмање 3,5m од зидова објеката. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

РЕЗУЛТАТИ		
Локација	Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1. Дечје обданиште "Лане"	Мерно место је паркинг простор у улици "Црвене Заставе". Околни простор чине четвороспратна стамбена зграда са једне стране и објекти дечијег обданишта са друге стране	Буку праве аутомобили и деца која се играју у дворишту.
2. Језеро "Бубањ"	Мерно место је травната површина поред језера. Околни простор чине ретко високо растиње, објекат ресторана "Двориште" и недовршени грађевински објекат са два спрата.	Буку праве аутомобили који долазе у ресторан.
3. Улица Маглићка	Мерно место је паркинг простор испред стамбених зграда. Околни простор чине вишеспратне стамбене зграде (4 - 6 спратова), паркинг простор и травната површина испред зграда.	Буку праве аутомобили из околних улица и они који долазе на паркинг.
4. Фабрика "21. октобар".	Мерно место је паркинг простор испред фабрике "21. октобар", а у правцу улице Драгослава Срејовића. Околни простор чине погони фабрике "Филип Кљајић" и "21. октобар".	Буку праве аутомобили из улице Драгослава Срејовића
5. Трг тополиваца	Мерно место је на платоу испред Управне зграде "Застава" и старе цркве, а у правцу Косовске улице и железничке пруге .	Буку праве аутомобили који саобраћају Косовском улицом и возови који саобраћају пругом Крагујевац – Краљево.
6. Железничка станица	Мерно место је паркинг простор код главне железничке станице у Крагујевцу. Околни простор чине приземни пословно стамбени објекти, аутобуска и железничка станица.	Буку праве аутомобили и возови.

Метеоролошки услови током мерења

У мерним интервалима углавном на свим локацијама временске прилике нису могле да угрозе веродостојност мерења.

Метеоролошки подаци за април 2012. године

Микроклиматска мерења	Дневне мерне серије			Ноћне мерне серије	
	09- 12 h	13 – 16 h	18 – 21 h	23 – 02 h	03 – 06 h
Време мерења					
Брзина ветра (m/s)	0	0	0	0	0
Температура (С)	13	17	12	9	6
Релативна влажност %	56	69	72	79	86
Атмосферски притисак (mbar)	984	984	988	998	999

Приказ мерења комуналне буке у три дневна и два ноћна интервала

МЕРНА МЕСТА	Дневне мерне серије				Ноћне мерне серије		
	09-12 h	13-16 h	18-21 h	Највиши дневни дозвољени нивои	23-02 h	03-06 h	Највиши ноћни дозвољени нивои
Дечје обданиште "Лане"	54	56	53	50	47	43	45
Језеро "Бубањ"	57	55	54	50	48	45	45
Улица Маглићка	58	57	58	55	41	40	45
Фабрика "21. октобар"	63	63	63	65	57	55	55
Трг тополиваца	64	62	65	65	52	51	55
Железничка станица	58	56	57	65	43	45	55

КРИТЕРИЈУМИ ДОЗВОЉЕНИХ НИВОА БУКЕ

Критеријуми дозвољених нивоа буке могу се сагледавати са два аспекта:

Граничне вредности буке у затвореним просторијама

А) Боравишне просторије (спаваће и дневна соба) при затвореним прозорима **дан и вече 50 dB, ноћ 40 dB**

Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10), Закон о заштити од буке у животној средини ("Сл. Гласник РС", бр. 36/2009) и према JUS U.Ј6. 205 2007, SRPS ISO 1996-1 Део 1: Основне величине и поступци SRPS ISO 1996-2 Акустика – Опис и мерење буке животне средине – Део 2: Прикупљање података у вези са наменом земљишта

Б) Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору, односе се на основне индикаторе буке и на меродавни ниво буке

Као меродавни ниво спољашње буке L_{req} у dB(A)

ЗАКЉУЧАК

На мерним местима број 4, 5 и 6 – (магистрални путеви, главне саобраћајнице и раскрснице), дневни нивои буке НЕ ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини Вечерњи нивои буке НЕ ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини Ноћни нивои буке ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на мерном месту бр. 4 Железничка станица.

На мерном месту број 3 (стамбена зона).

Дневни нивои буке ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на мерном месту Маглићка.

Вечерњи нивои буке ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на мерном месту Маглићка улица.

Ноћни нивои буке НЕ ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на мерном месту Маглићка улица.

На мерним местима број 1 и 2 (школске зоне, подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта).

Дневни нивои буке ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на оба мерна места.

Вечерњи нивои буке ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на оба мерна места.

Ноћни нивои буке ПРЕЛАЗЕ граничну вредност буке у животној средини на оба мерна места.

НАМЕНА ПОДРУЧЈА:

Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно – историјски локалитети, велики паркови **дан и вече 50 dB, ноћ 40 dB.**

Туристичка подручја, кампови и школске зоне **дан и вече 50 dB, ноћ 45 dB.**

Градски центар, занатска, трговачка, административно – управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница **дан и вече 65 dB, ноћ 55 dB**

Пословно – стамбена подручја, трговачко – пословна подручја и дечја игралишта **дан и вече 60 dB, ноћ 50 dB.**

Чисто стамбено подручје **дан и вече 55 dB, ноћ 45 dB.**

Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – на граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи

Мерно место

1

Измерена бука, према временском току припада променљивој буци, а према фреквенцијском садржају – широкопојасна, мерена и динамици FAST не садржи истакнути тон ни звучну информацију, те због тога нема потребе за корекцијом. Измерени су еквивалентни дневни нивои буке од 54 до 56 dB, вечерњи од 53 dB, а ноћни од 43 до 47 dB. Еквивалентни нивои буке су једнаки меродавном нивоу буке. Просечан број возила на сат лаких 10 / 1 тешких.

2

Измерена бука потиче од саобраћаја, према временском току припада променљивој буци, а према фреквенцијском садржају – широкопојасна, мерена и динамици FAST не садржи истакнути тон ни звучну информацију, те због тога нема потребе за корекцијом. Измерен је еквивалентни дневни ниво буке од 55 dB до 57 dB, вечерњи од 54 dB, а ноћни од 45 до 48 dB. Еквивалентни нивои буке су једнаки меродавном нивоу буке. Просечан број возила на сат лаких 10 / 0 тешких.

3

Измерена бука потиче од саобраћаја, према временском току припада променљивој буци, а према фреквенцијском садржају – широкопојасна, мерена и динамици FAST не садржи истакнути тон ни звучну информацију, те због тога нема потребе за корекцијом. Измерен је еквивалентни дневни ниво буке од 57 до 58 dB, вечерњи од 58 dB, а ноћни од 40 до 41 dB. Еквивалентни нивои буке су једнаки меродавном нивоу буке. Просечан број возила на сат лаких 16 / 1 тешко.

4

Измерена бука потиче од саобраћаја, према временском току припада променљивој буци, а према фреквенцијском садржају – широкопојасна, мерена и динамици FAST не садржи истакнути тон ни звучну информацију, те због тога нема потребе за корекцијом. Измерен је еквивалентни дневни ниво буке до 63 dB, вечерњи од 63, а ноћни од 55 до 57 dB. Еквивалентни нивои буке су једнаки меродавном нивоу буке. Просечан број возила на сат лаких 330 / 30 тешких.

5

Измерена бука потиче од саобраћаја, према временском току припада променљивој буци, а према фреквенцијском садржају – широкопојасна, мерена и динамици FAST не садржи истакнути тон ни звучну информацију, те због тога нема потребе за корекцијом. Измерен је еквивалентни дневни ниво буке од 62 до 64 dB, вечерњи од 65, а ноћни од 51 до 52 dB. Еквивалентни нивои буке су једнаки меродавном нивоу буке. Просечан број возила на сат лаких 632 / 40 тешких.

6

Измерена бука потиче од саобраћаја, према временском току припада променљивој буци, а према фреквенцијском садржају – широкопојасна, мерена и динамици FAST не садржи истакнути тон ни звучну информацију, те због тога нема потребе за корекцијом. Измерен је еквивалентни дневни ниво буке од 56 до 58 dB, вечерњи од 57 dB, а ноћни од 43 до 45 dB. Еквивалентни нивои буке су једнаки меродавном нивоу буке. Просечан број возила на сат лаких 66 / 22 тешких.

Тумачење меродавног нивоа спољне буке L_{Aeq} у dBА према стандарду SRPS ISO 1996 -1 Део 1: Основне величине и поступци SRPS ISO 1996 -2 Акустика – опис и и мерење буке животне средине – Део 2: Прикупљање података у вези са наменом земљишта.

Датим стандардима утврђује се начин акустичког зонирања простора према намени.

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац

април 2012. година

У априлу 2012. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна и то дрвећа:
Јове, чемпреса и тује, бреста, тополе, јавора, беле врбе, белог јасена, брезе,
граба, платана, ораха, храста, бора, дуда, траве и коприве.

ЈОВА је била у ниским концентрацијама до 06.04.2012. год.

ЧЕМПРЕСИ И ТУЈЕ су били у ниским концентрацијама

БРЕСТ је био (02.04 и 03.04).2012. год. у ниским концентрацијама.

ТОПОЛА је била 02.04.2012. год. у средњим концентрацијама, а до 07.04.2012. год. у ниским концентрацијама.

ЈАВОР је био у ниским концентрацијама.

БЕЛА ВРБА је била у ниским и средњим концентрацијама, а (02.04, 03.04, 05.04 и 06.04).2012. год. у високим концентрацијама.

БЕЛИ ЈАСЕН је био у ниским и средњим концентрацијама, (06.04 и 07.04).2012. год. у средњим концентрацијама.

БРЕЗА је била у ниским и средњим концентрацијама, а (02.04, 03.04, 04.04, 05.04 и 06.04).2012. год. у високим концентрацијама.

ГРАБ је био у ниским и средњим концентрацијама, а (02.04, 03.04, 04.04 и 06.04).2012. год. у високим концентрацијама.

ПЛАТАН је 05.04.2012. год. био у средњој концентрацији, а осталим данима у ниској концентрацији.

ОРАХ је (20.04, 21.04, 22.04 и 27.04)2012. год. био у високој концентрацији, а осталим данима у средњој и ниској концентрацији.

ХРАСТ је био у ниској и средњој концентрацији, а (03.04, 05.04 и 30.04).2012. год. у високој концентрацији.

БОР је био у ниској концентрацији.

ДУД је био у ниској концентрацији, а (19.04, 20.04, 22.04, 27.04, 28.04, 29.04 и 30.04)2012. год. у високим концентрацијама.

ТРАВА је била у ниским концентрацијама, а (28.04 и 29.04).2012. год. у високим концентрацијама.

КОПРИВА је 30.04.2012. год. била у ниској концентрацији.

Конкурс за еколошке пројекте града Крагујевца 2012.

Конкурс за пријаву пројеката удружења у области заштите животне средине и одрживог развоја са седиштем на територији града Крагујевца

Позивају се удружења у области заштите животне средине и одрживог развоја, са седиштем на територији града Крагујевца, да поднесу пријаве пројеката, у циљу избора удружења којима ће бити додељене дотације за њихову реализацију. Из буџета града Крагујевца, за ту сврху издвојено је 2.600.000,00 динара.

Једно удружење може конкурисати са једним пројектом у висини до 250.000,00 динара.

Право подношења пријаве имају удружења која своју делатност обављају у области заштите животне средине и одрживог развоја, а испуњавају следеће услове:

- да су регистрована са седиштем на територији града Крагујевца;
- да својим активностима подстичу, усмеравају и јачају свест о значају заштите животне средине и одрживог развоја на територији града Крагујевца;
- да је програм рада за 2012. годину усвојен од стране надлежног органа удружења и да је истим предвиђена активност достављеним пројектом;
- да су оправдали средства из буџета Града за 2011. годину уколико су им била одобрена за Програм рада или пројекат.

Предмет конкурса је додела финансијских средстава ради реализације пројеката у 2012. години, који ће промовисати заштиту животне средине и одрживи развој и конкретне активности у области заштите природних вредности, очувања и унапређења биодиверзитета, подизања свести јавности и програма едукације у области заштите животне средине и одрживог развоја на територији града Крагујевца.

Пројекти треба да допринесе развијању еколошке свести и ширењу знања о потреби заштите животне средине (еколошке школе и кампови, семинари, скупови, издаваштво, промотивне активности и слично) или да имају за циљ да допринесе решавању конкретног еколошког проблема кроз једнократне акције и кампање (акције уређења простора, озелењавање и слично).

Образац пријаве и Смернице за подносиоце пријава могу се преузети са веб сите-а града Крагујевца www.krakujevac.rs односно www.aaghuskg.rs или у Градској управи за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, III спрат, канцеларија број 326, Трг Слободе 3, Крагујевац.

Рок за подношење пријава пројеката је 15 дана од дана објављивања конкурса у средствима јавног информисања.

СМЕРНИЦЕ ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРИЈАВА

Пријаве могу поднети регистрована удружења грађана и струковне организације која се у оквиру своје активности првенствено баве питањима заштите животне средине и одрживог развоја а која испуњавају следеће услове:

- да су регистрована са седиштем на територији града Крагујевца;
- да својим активностима подстичу, усмеравају и јачају свест о значају заштите животне средине и одрживог развоја на територији града Крагујевца;
- да је програм рада за 2012. годину усвојен од стране надлежног органа удружења и да је истим предвиђена активност достављеним пројектом;
- да су оправдали средства из буџета Града за 2011. годину уколико су им била одобрена за Програм рада или пројекат.

Приоритет имају удружења која:

- располажу капацитетима за реализацију пројеката уз пожељне референце;
- пројекте усмеравају ка већем броју корисника;
- могу да обезбеде мерљиве резултате у односу на предложене трошкове;
- имају висок степен успешности у реализацији пројеката
- своје пројекте базирају на усвојеним стратешким документима на локалном и националном нивоу.

Једно удружење може конкурисати са једним пројектом.

Пројекат мора бити усклађен са предметом конкурса и реализован на територији града Крагујевца у 2012. години.

Подносиоци пријаве не могу да делују као посредници већ су директно одговорни за припрему и реализацију пројекта.

Након истека рока за доставу предлога пројеката, а пре доношења коначне одлуке о финансирању Комисија за давање предлога за доделу дотација удружењима може подносиоцу пријаве (предлога пројекта) сугерисати да изврши одређене модификације предлога пројекта, у смислу буџета и у смислу активности планираних у пројекту. Подносилац предлога пројекта има право да прихвати или одбије сугестије.

Одобрена средства су бесповратна и не могу се користити за плате запослених, закуп

простора, куповину возила и опреме, за исплату дуговања или пристиглих камата, индивидуалне стипендије за студирање и обуку, ретроактивно финансирање пројеката,

који се тренутно спроводе, или чије извођење је окончано, режијске трошкове и сличне трошкове редовног пословања.

Могу се прихватити трошкови који су саставни део пројектних средстава, као што су: трошкови неопходни за реализацију пројекта, стварни трошкови, током реализације пројекта адекватно евидентирани, препознатљиви и проверљиви, подржани оригиналном документацијом, на основу којих се правдају.

У складу са наведеним, прихватљиви трошкови укључују:

- трошкове особља које је ангажовано на реализацији пројекта;
- трошкове потрошног материјала и материјала потребног за реализацију пројекта;
- остале трошкове који директно произилазе из предложених активности: информисање, евалуација, оглашавање, штампање, превозење итд, укључујући трошкове финансијских услуга (нарочито трошкове трансфера новца и банкарских провизија);
- трошкови ПДВ-а.

Документација неопходна за успешно пријављивање:

- попуњен образац пријаве (потписан и оверен) и буџетски формулар пројекта са писаним описом буџета;
- копија Статута подносиоца пријаве;
- копија Решења о упису у регистар удружења;
- одлука надлежног органа удружења о учешћу на конкурс;
- пожељне референце.

Рок за подношење пријава пројекта је 15 дана од дана објављивања конкурса у средствима јавног информисања.

Комисија за давање предлога за доделу дотација удружењима у области заштите животне средине и одрживог развоја дужна је да у року од 15 дана од истека рока за подношење пријаве на конкурс достави Градском већу предлог за доделу дотација, након чега Градско веће доноси акт о одобравању дотација за пројекте удружења и висини средстава за њихову реализацију.

Трибине Волонтерског центра у Крагујевцу

Удружење Волонтерски центар у Крагујевцу, као партнер The Center for Environmental Education and Sustainable Development (CEESD) и Стаклено звоно (ASZ), учествује у реализацији пројекта BIODIVERSITY RESTORATION AND CONSERVATION USING PEER EDUCATION IN THE CITY OF KRAGUJEVAC “– BIORESCUE. Пројекат је финансиран од стране Финске амбасаде.

БИОДИВЕРЗИТЕТ

Сликовито речено, биодиверзитет као кишобран покрива све оно што се односи на разноврсност, разноликост живог света планете.

Наша земља Србија заузима 0.07% светског копна, а поседује чак 2% укупне светске флоре, што представља изузетно природно богатство, на којем нам могу позавидети и много “веће” земље. Друга важна одлика Србије је изражен ендемизам, односно присуство карактеристичних биљних врста везаних за територију Србије или подручје Балкана.

УГРОЖЕНОСТ БИОДИВЕРЗИТЕТА

Велика разноврсност у свету и у Србији, налази се у великој опасности. Многи екосистеми су потпуно уништени, честа је прекомерна експлоатација појединих врста, прекомерна испаша, паљење, сеча шума, интродукција алохтоних врста, загађење ваздуха, воде, земљишта. Планински зимски туризам доводи до изградње малих градова на планинама и до фрагментације екосистема. Тенденције у смањењу изворног диверзитета васкуларне флоре наше земље јасно показују да биљни свет постаје све угроженији. Са територије наше земље у последњих педесетак година заувек је исчезло преко 10 биљних врста.

МЕРЕ ЗА ОЧУВАЊЕ БИОДИВЕРЗИТЕТА

- формирање Црвене листе флоре Србије, са дефинисаним категоријама угрожености
- формирање ботаничких башти
- проглашавање станишта заштићених врста за строге природне резервате где је активност човека минимална
- формирање националних паркова као најобухватнији вид заштите.

Да ли постоји начин да спречимо даље уништавање?

Сви знамо да постоји више начина за то, али најефикаснији и најделотворнији мора бити промена свести према околини и средини у којој живимо.

ИЗВЕШТАЈ СА ПРЕДАВАЊА ВОЛОНТЕРСКОГ ЦЕНТРА КРАГУЈЕВАЦ НА ТЕМУ БИОДИВЕРЗИТЕТА

Предавање у МЗ Угљешница, одржано је 26.04.2012.године. Предавање је пратило 15 учесника, највише је било младих (од 18 до 25 година старости). Утисак предавача је да је тема предавања јако добро прихваћена, и кроз неформални разговор после исте, посетиоци су се распитивали о могућностима нових предавања на ову и сличне теме из екологије.

Предавање у МЗ Вашариште, одржано је 27.04.2012.године. Предавање је такође посетило 15-так љубитеља природе. Презентација је трајала око 45 минута, уз активно учешће слушаца. Утисак предавача: врло пријатна атмосфера током предавања, посетиоци су током презентације износили мишљења и постављали питања и добили су информације које су биле предмет њиховог интересовања.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у Крагујевцу) је настао у сарадњи Службе за заштиту животне средине Града Крагујевца са Институтом за јавно здравље - Крагујевац, удружењем грађана "Стаклено звоно" и Архус центром - Крагујевац.

Билтен ће излазити средином месеца, а садржај ће обухватити информације о квалитету животне средине, вести и догађаје за претходни месец.

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗАДУЖЕН ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И САРАДЊУ СА УДРУЖЕЊИМА

Др Срђан Матовић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊУ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Начелница управе : Бојана Дивац

СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Трг Слободе 3
034/306-178
www.kragujevac.rs

мр Драган Маринковић,
дипломирани биолог, шеф Службе за заштиту животне средине
Драгана Мркаљ
дипломирани биолог – еколог, самостални стручни сарадник
Драгана Новаковић
дипломирани хемичар, виши стручни сарадник
Небојша Обрадовић
дипломирани правник, самостални стручни сарадник

КГ ЕКО билтен
април 2012.

двадесетшести број је изашао 08. 08. 2012. године

Издавач :

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине –
Служба за заштиту животне средине

Уређује : Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић

Бојан Ранковић

Фотографије: Душко Ђорђевић, Зоран Савић, и Бојан Ранковић

Билтен садржи податке преузете из извештаја Института за јавно здравље – Крагујевац